

Innovatsioonist Korea moodi

Anne-Mari Rannamäe

Innovaatiliste naiste ühenduse QUIN-Estonia esindajana võtsin osa 8.-10.mail Lõuna-Koreas toimunud 1. Rahvusvahelisest Naisleitudite Näitusest ja Foorumist, mis andsid võimaluse tutvuda innovatsioonipoliitika ja -meetmetega selles maailma piirkonnas.

Siisejuhatuseks natuke faktilisi andmeid.

Lõuna-Korea oma 40 miljoni inimesega on surutud eduka Jaapani ja kiires tempos areneva Hiina vahele. Konkurentsivõime võtmefaktorid on tänaseks muutunud. Materiaalsed väärtused (kapital, tööjõud, seadmed jne.) moodustavad vaid 20 % ettevõtte väärtusest võrreldes mittemateriaalsete väärtustega (teadmised, oskused, disain, bränd, tugev ja mitmekülgne juhtimissüsteem jne.)

Korea tööstuse vedavad jõud on suundunud tekstiili- ja autotööstusest IT-sse, mis moodustas 2007.a. 34 % ekspordist. SKP oli 2006.a. 18 392 \$ inimese kohta. Keskmine tunnitasu töötlevas tööstuses on 13,56\$. Töö tootlikkus L-Koreas võrreldes Jaapani ja USA-ga on aga siiski vaid ¼ .

Korea arvates on nende toodete väärtus alahinnatud võrreldes edukate maadega. Kui võrrelda erinevate maade samaväärset toodet saame tulemuseks, et Korea toode maksab 100\$, Jaapani ja USA omad 149\$ ja Saksamaa toode 155\$.

Korea osatähtsus on tublisti kasvanud laevaehituses, kus tänu uute meetodite ja tehnoloogiate rakendamisele on suurenenud jäälohkujate, tankerite jne. eksport.

Tekstiilitööstus on hinnavõistluses alla jäänud Hiina maakondades toodetavale tekstiilile. Kui 1985.a. oli maailma tekstiilitööstusest Korea käes 7 % ja Hiinal 6%, siis 2003.a. oli seis: Korea 3,5% ja Hiina 18%. Tänapäevaks on need arvud veel enam erinevad.

„Hiinast on saamas Aasia majanduslik võimsus nr.1. Oletatavasti 21.sajandi keskel võib Hiina juba 5 x ületada Jaapani praegust majandust. Praegune Korea kõrgtehnoloogiline tase võrreldes Hiinaga on kiiresti kadumas. Hiina ja Indiaga tööjõukonkurentsis püsimiseks on hädavajalik arendada loovust”(Lee Kuan Yew, endine Singapuri peaminister, loengust Korea Ülikoolis, 2006, mai).

Tänase Lõuna-Korea majanduse konkurentsivõime võtmeks on loovad teadmised, informatsioon ja tehniline võimsus.

„Heaolu 21.sajandil kuulub sellistele indiviididele, firmadele ja rahvustele, kes peavad esmatähtsaks oskusi, mis aitavad luua lisaväärtusi klientide jaoks”, (Alvin Toffler). Üheks olukorrast väljapääsemise strateegiaks on lisada kõrgtehnoloogiale „pehmed väärtused” nagu disain, bränd ja uuendavad ideed.

Teiseks: intellektuaalomandi (edaspidi IO) tähtsuse mõistmine ja kasutamine. Patenteeritud uued tooted loovad uue turunõudluse ja –väärtuse. IO õigustest tulenevalt on võimalik kasvatada tulu rojalrite näol. Patente on võimalik müüa , kasutada või toota kasumit 20 aasta jooksul. Esmased turulolijad saavad tõrjuda tagasi uusi tulijaid.Kolmandaks: naiste kaasamine majandusellu.

Naiste osalemine Korea majandusel on suhteliselt madal. OECD andmetel 53,1 %. Sündivus on üks madalamaid maailmas ja ühiskond vananeb kiiresti. 20-29 aastaste elanike hulgas on kõrgharidusega naiste % tunduvalt kõrgem meeste omast.Leiutajates hulgas on vähe naisi. Kõigist patenditaotlejatest vaid 6,2 % . See on täiesti sarnane suurusjärg võrreldes Skandinaaviaga.

Tänu Korea Intellektuaalomandi Organisatsiooni (KIPO) poolt ellurakendatud toetavatele meetmetele on kasvanud naiste leiutiste kaubastamine. Kuni 20% leiutistest on jõudnud turule.

KIPO on mõistnud, et naiste toomiseks leiutamise juurde tuleb neile luua selleks soodne keskkond, suurendades avalikkuse huvi ja mõistvat suhtumist naiste leiutistesse.

Korea on seadnud endale ülesandeks tõsta naisleiutajate rahvusvahelist staatust, luua võimalusi oma leiutiste tutvustamiseks, nende müümiseks, koostööks ja rahvusvahelise äri alustamiseks ning naisleiutajate võrgustikes osalemiseks.

Just neid eesmärke teenis 1. üleilmne naisleiutiste näitus ja foorum Soulis, mille organiseerimist juhtis Korea Naisleiutajate Assotsiatsioon KWIA ja mida toetasid Korea Intellektuaalomandi Organisatsioon, Korea Teadus- ja Tehnoloogiaministeerium, Majandusministeerium, Võrdõiguslikkuse ministeerium, VKE administratsioon, Souli linnavalitsus, Korea Tööstus- ja Kaubanduskoda, Korea Rahvusvahelise Kaubanduse Assotsiatsioon, Korea Kaubandus-investeeringute Parandamise Agentuur, Korea Leiutusliit, Korea Patendivolinike Ühendus, Korea Patendiinformatsiooni Instituut ja Maailma Intellektuaalomandi Organisatsioon WIPO.

9. mail võtsid kõikide osavõtivate riikide naisleiutajate, ettevõtjate, VKE naisomanike ja naisinvestorite esindajad osa Souli Intercontinental hotellis toimunud 1. Korea Rahvusvahelisest Naisleiutajate Foorumist. Esindajaid oli 27 riigist maailmas. Foorum otsustas: toetada praktilisi meetmeid naisleiutajate rahvusvaheliste võrgustike, naisleiutajate ja naisomanikega väike- ja keskmise

suurusega ettevõtteid rahvusvahelise koostöö arendamisel; luua süstemaatiliselt toimiv organisatsioon, mis korraldaks kogemuste ja teabe levitamiseks kohtumisi; teha võimalikuks Intellektuaalomandi süsteemi meetmete efektiivne kasutamine naiste poolt üleilmselt majandusliku arengu edendamisel; toetada naiste isikliku rolli kui võrdväärsete partnerite rolli inimkonna jätkusuutlikkuse ja eduka arengu protsessis

Foorum väljendas veendumust, et üleilmselt on naised oma loovuse ja leidlikkusega võimelised esitama palju suuremat rolli loovuse suurendamiseks töökohtadel, tegema kasulikke investeeringuid ja genereerima konkurentsivõimelist eksporti, tuues turule tehnoloogiliselt uusi ja/või parendatud tooteid, mis annavad märgatavalt suuremat kasumlikkust, tagavad jätkusuutliku tulukuse ning toetavad rahvuslike majanduste kasvu. Foorumi üksmeelse otsusega loodi **International Women Inventors and Entrepreneurs Association IWIEA**, mis toimib Korea Naisleiutajate Assotsiatsiooni KWIA jõul asukohaga Soulis ja mida aitavad rahastada ülalnimetatud institutsioonid ning organisatsioonid.

Korea võttis seega kogu maailma naisleiutajate koostöö loomise, rahastamise ja juhtimise oma egiidi alla. Korea Naisleiutajate Assotsiatsioon korraldab IWIEA järgmise aasta koosoleku Soulis ja on valmis seda ka edaspidi tegema, kuni keegi soovib viia selle kogunemise oma maale edasi. KIPO on juba koos WIPO-ga kohandanud erinevaid meetodeid ja välja töötanud e-õppe programme IO teadlikkuse tõstmiseks. Kindlasti on need kohandatavad ka teistele riikidele kasutamiseks.

Naisleiutiste Exposition 2008-le väljapandud enam kui 300 leiutise hulgas 27-lt maalt olid ka leiutised Eesti naistelt ja meie naiste leiutised ei jäänud ka seekord tähelepanuta. Kuldmedali pälvis Tartu Ülikooli professori Marika Mikelsaare juhitud töögrupi poolt patenteeritud bakter *Lactobacillus fermentum* ME-3 ja hõbemedali Viljandi Kultuuriakadeemia vanemteadur ja ehtekunstnik Kärt Summataveti uudne metallehete valmistamise tehnoloogia. Näitusel oli väljapanek ka EVIKA teadlalt Viive Rosenbergit ja Katrin Kotkaselt. ÜRO poolt on 2008.a. kuulutatud Kartuliaastaks ja seetõttu oli väga sobilik hetk esitleda parandatud omadustega kartuli ja viljapuude kloonide paljundamise, kasvatamise ja istutamise meetodeid. Väljapanek ei saanud küll medalit, kuid pälvis märkimisväärset tähelepanu korealaste poolt. Korea rahva põhitoiduks ei ole ainult riis, vaid samapalju kasutatakse ka kartulit ja nisu.

Souli näituse ettevalmistamist toetasid AS Tere ja Tallinna Tehnikaülikool.

Korea ürituse korraldamisele abi osutamise eest Euroopa naisleiutajate kontaktide vahendajana (QUIN-Estonia kuulub European Union Women Inventors and Innovators Network – EUWIIN

asutajaliikmete hulka) anti MTÜ QUIN-Estoniale klaastahukale graveeritud tänukiri, mille osaliseks said ainult väga vähesed.

QUIN-Estonia on 2001.aastast alates liikmete vabatahtliku töö, omafinantseerimise, partnerite projektides osalemise, sponsorite (AS Tere, AEF, Kaubandus- ja Tööstuskoda, Tallinna Ettevõtlusamet, Tallinna Tehnikaülikool) ja oma liikmete entusiasmi abil tegutsenud, arendanud rahvusvahelisi võrgustikke ja lõpuks leidnud Lõuna-Korea näol riigi, kus mõistetakse, et ka naiste leiutised on riigi majandusele kasulikud, et naiste leiutusideede elluviimiseks tasub kulutada raha prototüüpide valmistamiseks ja toodete turule jõudmiseks.

Meil on Lõuna-Korealt palju kasulikku õppida.